

هفت خوان فروش سهام عدالت

فروشنده‌گان بر گه‌های سهام عدالت از گرفتاری‌ها و دردسرهای شان می‌گویند

گزارش

سهام عدالت این روزها خیلی‌ها را سرگردان بانک‌ها و کارگزاری‌ها کرده؛ سالمندانی که تا به حال اسمی از بورس نشنیده‌اند یا گرفتار سامانه‌ها و نشانی‌های اینترنتی یا فرایندهای الکترونیک شده‌اند. بخش دیگری از گرفتاری سهامداران عدالت فروش سهام‌شان است. آنهایی که گرفتار اجاره خانه و خرج دوا و درمان هستند و حالا مدت‌هاست سهام عدالت‌شان را فروخته‌اند اما خبری از واریز پول آن نیست. از آن طرف بانک‌ها می‌گویند عملیات گسترده آزادسازی و فروش سهام عدالت باعث دردسرشان شده است.

یک میلیون نفر سهام عدالت‌شان را فروختند

سازمان خصوصی‌سازی برای کنترل معاملات سهام عدالت و پیشگیری از دردسرهایی که می‌تواند برای بازار سرمایه ایجاد کند، تصمیم گرفت فعلاً فقط ۳۰ درصد از سهام را برای خرید و فروش آزاد کند. برای آزادسازی سهام عدالت دوروش مستقیم و غیرمستقیم در نظر گرفته شد. سهامدارانی که روش مستقیم را انتخاب کرده‌اند، می‌توانند به صورت مستقیم سهام‌شان را در بورس خرید و فروش کنند و یا اینکه از طریق بانک‌ها بفروشند و کسانی که گزینه غیرمستقیم را انتخاب کنند اختیار سهام‌شان را به کارگزاران استانی می‌سپارند تا سود سالانه سهام را مطابق با شیوه‌سازمان خصوصی‌سازی به حساب‌شان واریز کنند.

دولت بارها اعلام کرد که ارزش روز سهام عدالت افراد به حدود ۱۰ تا ۱۱ میلیون

تومان و حتی بالاتر رسیده و از آنجا که شرکت‌های بزرگی در سبد سهام عدالت وجود دارد بهتر است که مردم از فروش سهام‌شان خودداری کنند و سود بیشتری ببرند. با این حال، تورم ۴۰ درصدی و رشد مداوم قیمت‌ها، افسردگی زیادی را ناگزیز به فروش سهام عدالت کرد. بر اساس گفته حسین فهمی، سخنگوی طرح آزادسازی سهام عدالت، تا پایان خردادماه حدود ۲۰ میلیون نفر از حدود ۴۷ میلیون نفر مشمول سهام عدالت که در قید حیات هستند، روش مستقیم را برای مدیریت سهام خود انتخاب کرده‌اند و از این میان حدود یک میلیون نفر تاکنون سهام عدالت خود را فروخته‌اند.

گرفتاری‌های فروش سهام عدالت

فروش سهام عدالت اما دردسرهای خاص خود را دارد. افراد برای انتخاب روش مستقیم مدیریت سهام عدالت ناچارند که کد بورسی را از سامانه سجام دریافت کنند. گرفتن کد بورسی اما به این سادگی نیست. پر کردن ده‌ها برگه فرم و اطلاعات هویتی متعدد مانند کدپستی، شماره سریال شناسنامه و شماره شب و... تنها فقط یک خوان از هفت خوان گرفتن کد بورسی است. احراز هویت و مراجعه به کارگزاری بورس سالمندان و کم‌سوادترها را سردرگم کرده است. پس از این مرحله پر کردن فرم‌های متعدد بانکی و تطبیق شماره شب با کد ملی و سایر اطلاعات هویتی مشتری خوان‌های دیگری است که فروشندگان سهام عدالت را گرفتار خود کرده است.

سالمندان و کم‌سوادها که از این همه بروکراسی اداری و پیچیدگی فرایند فروش سهام عدالت گلایه دارند، می‌گویند که از تلفن به سازمان‌ها و بورس و بانک‌ها نتیجه نگرفته‌اند و مجبورند برای فروش سهام عدالت خود دست به دامن افراد مختلف شوند.

از آن سمت افرادی که درخواست فروش ۳۰ درصد سهام خود را به بانک‌ها داده‌اند، همچنان معطل واریز پول سهام‌شان مانده‌اند. برخی از آنها حتی انتظار یک ماهه را گزارش می‌کنند و برخی دیگر از ارقام متفاوت وجوه واریزی و دور از انتظارشان گلایه‌مندند.

بانک‌ها اما در پاسخ به این گلایه‌ها می‌گویند که فرایند فروش سهام را به کارگزاری‌های‌شان در بورس داده‌اند و به محض اینکه پول به حساب بانک ریخته شود، آن را برای سهامداران واریز می‌کنند. کارگزاری‌های بانکی هم می‌گویند که اطلاع دارند فروشندگان سهام عدالت افسراد کم‌توان مالی هستند و تلاش می‌کنند که سهام آنها را با بالاترین قیمت و در زمان مناسب بفروشند تا پول آن را به حساب مشتریان واریز کنند. آنها همچنین می‌گویند که سهام عدالت افراد را به تفکیک می‌فروشند و پول آن را در چندمرحله واریز می‌کنند.

با این حال، فروشندگان سهام عدالت از گرفتاری‌ها و بی‌پولی‌های‌شان می‌گویند و اینکه به وجوه حاصل از فروش سهام عدالت نیاز فوری دارند.

دسته سوم اما افرادی هستند که اصولاً نمی‌دانند سهام عدالت‌شان را بفروشند یا نه؟ آنها نگران ریزش حباب بورس هستند و از آنجایی که چشم‌اندازی از آینده بورس

ندارند، برای فروختن یا نفروختن سهام عدالت‌شان مردد مانده‌اند.

بازدهی ۳۰ درصدی سهام عدالت از زمان آزادسازی معاملات

اما در سبد سهام عدالت چه شرکت‌هایی وجود دارد؟ در بین شرکت‌های حاضر در سبد سهام عدالت ۳۱ درصد فلزات اساسی، ۲۴ درصد پتروشیمی، ۱۶ درصد پالایشگاه، ۱۲ درصد بانک و مابقی دیگر سهام کم‌ارزش تر قرار دارند و در واقع حدود ۸۷ درصد از کل سهام عدالت متعلق به پنج صنعت است که در آن ۱۴ شرکت حضور دارند. سبد سهام عدالت شامل ۴۹ شرکت است که ۳۶ شرکت معادل ۷۰ درصد بورسی و ۱۳ شرکت معادل ۳۰ درصد آن غیربورسی هستند.

اگر افراد بخواهند ۳۰ درصد سهام عدالت‌شان را بفروشند در حال حاضر چیزی حدود ۳ تا ۴ میلیون تومان دست‌شان را می‌گیرد. ارزش سبد سهام عدالت (۵۳۲ هزار تومانی) در زمان آغاز فروش ۳۰ درصد سهام آزادشده (دهم خرداد ماه) کمی بیش از ۸ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان (۸ میلیون و ۵۴۷ هزار تومان) بود، اما در پایان خردادماه ارزش کل سبد سهامداران به بیش از ۱۱ میلیون تومان رسیده که نشان دهنده بازدهی ۳۰ درصدی این سهام طی ۲۰ روز بوده است.

این بدان معناست که سهامداران در کمتر از دو ماه سودی معادل ۲،۵ میلیون تومان کسب کرده‌اند. این در حالی است که شاخص کل بورس تهران در این مدت نیز حدود ۲۰ درصد بازدهی را به ثبت

رسانده؛ موضوعی که نشان می‌دهد سبد سهام عدالت تقریباً روندی مشابه با شاخص داشته است. البته سهامدارانی که روش مستقیم را انتخاب کرده‌اند تنها قادر به فروش ۳۰ درصد از سهام خود هستند که این میزان نیز از زمان آغاز فروش تاکنون بیش از ۷۶۵ هزار تومان افزایش یافته و به حدود ۳ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان رسیده است.

سهام عدالت؛ سهام بی‌قاعده

سهام عدالت در سال ۸۴ وارد زندگی ایرانی‌ها شد. محمود احمدی‌نژاد، رئیس‌جمهور وقت اعتقاد داشت که یکی از روش‌های توزیع یارانه در جامعه فروش سهام شرکت‌های دولتی به مردم و در قالب سهام عدالت است که البته چون این روش سهامداری هیچ سازوکار شفافیتی نداشت، پس از فروختن برگه‌هایی به ارزش ۵۰۰ هزار تا یک میلیون تومان به مردم، سال‌های طولانی به حاشیه رفت تا اینکه در میانه دی ماه سال ۹۵ سازمان بورس و اوراق بهادار میزان سود دریافتی سهام عدالت از ۴۳ شرکت حاضر در سبد سهام را ۱۹۹ هزار و ۱۵ میلیارد ریال اعلام کرد. به علاوه سود مصوب مجمع عمومی شرکت‌ها در این مدت ۳۰۹ هزار و ۵۷۴ میلیارد ریال اعلام شد. همچنین مشارکت در افزایش سرمایه شرکت‌های سرمایه‌پذیر سهام عدالت ۵۱ هزار و ۷۷۰ میلیارد ریال و مانده طلب سود از شرکت‌ها ۵۸ هزار و ۷۸۸ میلیارد ریال گزارش شد.

پس از تعیین سود سهام عدالت، سازمان خصوصی‌سازی از مردم درخواست کرد که شماره شبای بانکی‌شان را در سامانه‌ای وارد کنند تا سود سهام عدالت به آنها پرداخت شود. مبلغ سود سالانه رقم اندکی بود که برای خیلی‌ها جاذبه نداشت. از آن سمت دولت معامله برگه‌های سهام عدالت را ممنوع کرده بود. استدلال دولت این بود که نمی‌داند با چه سازوکاری می‌شود به یکباره ۴۹ میلیون سهامدار را به بورس ارجاع داد و اصولاً ورود این همه سهامدار به بورس چه مشکلاتی ایجاد می‌کند؟ به جز این گره‌های حقوقی متعددی برای معامله سهام عدالت وجود داشت و به دلیل اینکه سبد سهام عدالت مجموعه‌ای از سهام شرکت‌های مختلف بود، تفکیک آن و فروش‌شان در بورس مسائل دیگری ایجاد می‌کرد.

بر همین اساس دولت و مجلس وقت به دنبال طراحی سازوکارهایی بودند که با آن بتوان سهام عدالت را خرید و فروش کرد تا اینکه در تاریخ ۹ اردیبهشت‌ماه امسال مقام معظم رهبری دستور آزادسازی سهام عدالت را صادر کرد. حدود یک ماه طول کشید تا آزادسازی سهام عدالت به دوروش مستقیم و غیرمستقیم کلید بخورد و حالا مردمی که سال‌ها با بورس بیگانه بوده‌اند، گرفتار سازوکارهایی شده‌اند که هیچ از آن سردر نمی‌آورند.

به گفته قالیباف‌اصل، تعداد کدهای صادره در کل سال قبل از ۸۲۰ هزار کد بود که در سه ماهه نخست امسال به یک میلیون و ۶۰۰ هزار کد رسیده است. رئیس سازمان بورس در ادامه گفته است تعداد کدهای معاملاتی در سال ۹۸ به میزان ۸۲۰ هزار کد معاملاتی بوده و این در حالی است که در سه ماه ابتدایی سال ۹۹ این عدد به یک میلیون و ۶۰۰ هزار کد معاملاتی رسیده است. در سال ۹۸، ۲ میلیون و ۹۵۰ هزار نفر در سجام ثبت‌نام کردند که در سال ۹۹ به ۹ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر رسیده که بیش از ۶ میلیون نفر احراز هویت نیز شده‌اند.

از صفحات شخصی اقتصادی‌ها

علی شریعتی، فعال اقتصادی در توییتری نوشته است: بخشی خصوصی یار دوازدهم نیست، بازیرگر اصلی اقتصاد است. در شرایط تحریم هم مهاجم اصلی زمین اقتصاد بخش خصوصی است.

عباس آخوندی، استاد دانشگاه تهران و وزیر دولت یازدهم هم همچنان از دغدغه‌هایش برای خصوصی‌سازی نوشته است: گویا از مشروطه به این سو که مشروطه به امری غیرمشروط تبدیل شد، مفاهیم استحاله می‌شوند، از جمله خصوصی‌سازی. این واژه که مضمن تغییر ساختار قدرت و تحول بنیادین در رابطه دولت - بازار است به تضعیف هر دو انجامید و جای آنها را مرکانتالیسم - نهادی پر کرد.

میشم هاشمی‌خانی، پژوهشگر اقتصاد هم نوشته است: تجویز «حذف قیمت مسکن در سایت‌های اینترنتی» برای کاهش تورم، همان قدر عجیب است که تجویز «چای نبات» برای بیمار سرطانی.

طبق تخمین (IMF)، امسال ۱۱۶ کشور به تورم زیر ۳ درصد می‌رسند. بله، زیر ۳ درصد! حتی یکی‌شان چنین روش‌های غریبی برای کاهش تورم ندارند.

حسین ساسانی، نظریه پرداز توسعه پایدار هم در یادداشتی کوتاه در کانال تلگرامی اش نوشته است: کسب و کارهای کشور بیش از هر زمان دیگر، عمیقاً در حال فرو رفتن در بحران و مدیریت هستند. قریب به اتفاق رهبران و مدیران شرکت‌ها در به دست گرفتن سکان کشتی سازمان‌شان و هدایت آن به بندرهای ایمن از توفان، ناتوان و فاقد توانمندی‌های لازم هستند.

اصلی‌ترین نقطه ضعف رهبران و مدیران کسب و کارهای کشور را می‌توان در این حوزه‌ها برشمرد؛ مهمترین آن ندانستن چرایی شرکت‌داری و مولفه‌های پیش‌برنده کسب و کار است. عدم توانایی محکم کردن پایه‌های پلی بین اندیشه و تجربه در کار از دیگر عوامل اساسی به شمار می‌رود.

نداشتن مطالعات وسیع و به‌روز نبودن دانش هدایت کسب و کارها از نقص‌های دیگر این افراد محسوب می‌شود.

عدم توانایی مربیگری، عدم الهام بخشیدن به خود و کارکنان، عدم تمرکز بر افاق‌های دور و آینده‌نگری از عوامل دیگر است که می‌توان آنها را برشمرد.

این نکات در کل نظام رهبری و مدیریتی کسب و کارها، چه در بخش خصوصی و چه در بخش دولتی حاکم است و از این رو، بی‌دلیل نیست که وضعیت کسب و کارها و به دنبال آن وضعیت اقتصادی کشور در سرراشینی هولناک و شرایط سخت قرار گرفته است.

مریم شکرانی

روزنامه‌نگار

فروش سهام عدالت اما

دردسرهای خاص خود را دارد. افراد برای انتخاب روش مستقیم

مدیریت سهام عدالت

ناچارند که کد بورسی را از سامانه سجام دریافت کنند.

بورسی اما به این سادگی‌ها نیست

ارزش معاملات کل سال ۹۸، رقم ۸۳۰ هزار میلیارد تومان بود که در حال حاضر به ۸۷۰ هزار میلیارد تومان رسیده است

هفته پرحاشیه بازار سرمایه

یادداشت

عرضه اولیه دارا یکم به تعویق افتاد. آخرین روز کاری بازار سرمایه در هفته گذشته پرخیز بود. در این روز بنا بود خرید و فروش واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق دارا یکم (ETF) آغاز شود که این اتفاق به هفته جاری موکول شد و بنا به اطلاعیه‌هایی که از بازار سرمایه منتشر شد سهامداران از ابتدای هفته جاری امکان معاملات ثانویه واحدهای صندوق مالی دارا یکم را خواهند داشت. صندوق مالی دارا یکم که در واقع مجموعه‌ای از سهام شرکت‌های دولتی است در حال حاضر حدود ۴،۵ میلیون

تومان ارزش دارد و هر ایرانی با کد ملی خود می‌توانست تا سهام این صندوق را خریداری کند. یکی از پرحاشیه‌ترین اتفاقات روز آخر فعالیت بازار سرمایه در بورس، اختلال بی‌سابقه سامانه معاملاتی آگاه بود. به حدی که این اختلال طولانی شایعه‌هاک این کارگزاری را در فضای مجازی به راه‌انداخت. این کارگزاری که یکی از کارگزاری‌های بزرگ بازار سرمایه است، به مشتریانش پیام داد ارائه خدمات آنلاین و آفلاین این کارگزاری تا اطلاع ثانوی امکان‌پذیر نیست. البته مدیران این کارگزاری این موضوع را تکذیب کرده و علت اختلال را

به‌روزرسانی سامانه اعلام کردند. آنها حتی در اطلاعیه‌شان موضوع را به اختلال برق و سخت‌افزار این کارگزاری نسبت دادند. باین وجود این اطلاعیه نتوانست مشتریان این کارگزاری را آرام کند و آنها در پیام‌هایی که برای رسانه‌های آنلاین درج کرده بودند، از اختلال متعدد سامانه این کارگزاری گلایه کرده و گفتند که خسارت این وقفه طولانی در معاملات باید به سهامداران پرداخت شود. در همین حال، حسن روحانی، رئیس‌جمهوری که در نشست هفتگی هیات دولت به سر می‌برد، دوباره به بورس سیگنال داد و گفت: بورس را باید محکم و مستحکم نگه داریم. امروز